

Ψυχή και σώμα δημιουργούνται συγχρόνως (Άγγελος Αλεκόπουλος)

/ [Πεμπουσία](#)

Η ορθόδοξη εκκλησία εμμένει σταθερά από τους πρώτους αιώνες έως σήμερα στην άποψη ότι ο άνθρωπος είναι κατ' εξοχήν δημιούργημα του Θεού, «κατ εικόνα και καθ' ομοίωση Του» και ότι αποτελεί μια καθολική και ενιαία ψυχοσωματική οντότητα. Το έμβρυο, κατά τον Μέγα βασίλειο, είναι ολοκληρωμένος άνθρωπος, έχει ψυχή και σώμα και ας μην έχει ακόμη αναπτυχθεί η λογική του.

Στο μεγάλο θέμα της διακοπής της κύησης η Εκκλησία στηριζόμενη στις Ορθόδοξες θεολογικές ανθρωπολογικές προϋποθέσεις έχει πάρει ξεκάθαρες θέσεις. Σχετικά με τον χρόνο της ένωσης της ψυχής και του σώματος η Εκκλησία δέχεται ότι δημιουργούνται συγχρόνως, σύμφωνα με τον Αγ. Ιωάννη Δαμασκηνό, «Άμα δε το σώμα και η ψυχή πέπλασται, ου το μεν πρώτον, το δε ύστερον».^[1] Αυτό ισχύει και για την πλάση κάθε νέου ανθρώπου, το σώμα και η ψυχή

συνυπάρχουν. Συνεπώς το έμβρυο είναι πλήρης άνθρωπος, εκ ψυχής και σώματος και πριν από τον σχηματισμό του εγκεφάλου.

Η θεμελίωση του παραπάνω πραγματοποιείται και με την Έκθεση Πίστεως των Διαλλαγών (433) όπου σημειώνεται «Ομολογουμένων ταγαρούν τον Κύριον ημών Ιησού Χριστόν, τον υιόν του Θεού τον μονογενή, Θεόν τέλειον και άνθρωπον τέλειον εκ ψυχής λογικής και σώματος (...) και εξ αυτής της συλλήψεως ενώσαι εαυτώ τον εξ αυτής ληφθέντα ναόν».^[2] Διατυπώθηκε δηλαδή η πίστη της εκκλησίας κατά την οποία ο Χριστός ως Λόγος του Θεού κατά την ενανθρώπιση του προσέλαβε εξ άκρας συλλήψεως όχι απλά και μόνο το κτιστό, φθαρτό ανθρώπινο σώμα αλλά σύγχρονος και ανθρώπινη λογική και ψυχή.^[3]

Ο Γρηγόριος Νύσσης στο έργο του «Περί ψυχής και αναστάσεως» κάνει λόγο για την ταυτόχρονη δημιουργία της ψυχής και του σώματος και τονίζει ότι «μίαν και την αύτην ψυχής τε και σώματος αρχήν συστάσεως».^[4] Γίνεται αντιληπτό ότι η αναφορά στην ψυχοσωματική ενότητα του Θεού Λόγου στο πρόσωπο του Ιησού κατά τη σύλληψη, καθιστά την ορθόδοξη θεολογία απόλυτη όσον αφορά την οντολογική στιγμή της εμψύχωσης στο έμβρυο και τον απαιτούμενο σεβασμό ως ανθρώπινο πρόσωπο.^[5]

Είναι σαφές ότι για την Ορθόδοξη εκκλησία το γεγονός της αρχής της ζωής θεωρείται ιερό. Από την στιγμή που ολοκληρώνεται η γονιμοποίηση υπάρχει για την Εκκλησία ένα μοναδικό ανθρώπινο όν, το ανθρώπινο πρόσωπο το οποίο βρίσκεται σε κοινωνία με τον Θεό και τα άλλα πρόσωπα. Επομένως οποιαδήποτε διακοπή της ζωής του εμβρύου ισοδυναμεί με φόνο και αφαίρεση της ανθρώπινης ζωής. Η φράση του Αγίου Ιωάννη Δαμασκηνού «εξ άκρας συλλήψεως»^[6] αποτελεί ασφαλή κανόνα για την εκκλησία που υιοθετεί ότι από την πρώτη στιγμή της συλλήψεως, κατά την γονιμοποίηση δηλαδή, γίνεται η εμψύχωση του Θεού, η σύλληψη είναι το σημείο σταθμός, το ξεκίνημα της ζωής. «Σε κάθε σύλληψη έχουμε αρχή ατέρμονης αιωνιότητας, γέννησης ανεπανάληπτου προσώπου, ξεκίνημα ακατάλυτου αυτεξούσιου. Αυτό το γεγονός όσο συχνό και καθημερινό και αν είναι ως βιολογικό συμβάν, είναι μοναδικό ως πνευματικό».^[7]

Επίσης σημαντικός είναι και ο Β΄ Κανών του Μεγάλου Βασιλείου, επικυρωμένος από την Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδο, μας διδάσκει ποιο είναι το επίσημο και αυθεντικό φρόνημα της Ορθόδοξης Εκκλησίας: «Η φθείρασα κατ' επιτήδευσιν, φόνου δίκην υπέχει. Ακριβολογία δε εκμεμορφωμένου και ανεξεικονίστου παρ' ημίν ουκ εστιν».^[8] Ο Μ. Βασίλειος είναι σαφής ότι η έκτρωση θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως φόνος, ακόμη και πριν τη διαμόρφωση του εμβρύου και ότι το έμβρυο δια της φυσικής ροής των πραγμάτων θα γίνει ένα παιδί. Άρα μπορούμε να πούμε ότι κάθε πράξη εναντίον ζυγωτού ή εμβρύου σε οποιαδήποτε στάδιο

απαγορεύεται.[\[9\]](#)

[\[1\]](#) Ιωάννου του Δαμασκηνού, Έκδοσης Ακριβής Πίστεως 2,2, PG 94, 921

[\[2\]](#) Βασίλειος Γ.Φανάρας, «Η Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή, Ηθικοκοινωνική Προσέγγιση», εκδόσεις το παλίμψηστον Θεσσαλονίκη 2000, σελ.:24

[\[3\]](#) Αρχιμανδρίτης Γρινεζάκης Μακάριος, « Η κλωνοποίηση υπό το πρίσμα της Ορθόδοξου Βιοηθικής», Διδακτορική Διατριβή στο τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης , Ηράκλειο 2003, σελ.:115

[\[4\]](#) Γρηγορίου Νύσσης, Περί ψυχής και αναστάσεως 84,PG.94:921

[\[5\]](#) Βασίλειος Γ.Φανάρα, «Η Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή, Ηθικοκοινωνική Προσέγγιση», εκδόσεις [το παλίμψηστον](#) , Θεσσαλονίκη 2000, σελ.:24

[\[6\]](#) Ιωάννη Δαμασκηνού, Έκδοσις Ακριβής Ορθόδοξου Πίστεως , PG 94:1088

[\[7\]](#) [Μητροπολίτης Μεσογαίας & Λαυρεωτικής Νικόλαος Χατζηνικολάου](#) , Ελεύθεροι από Γονιδίωμα, Προσεγγίσεις Ορθόδοξης Βιοηθικής, Αθήνα 2002, Κέντρο Βιοϊατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας,σελ.:160-161

[\[8\]](#) Μ. Βασίλειου, Προς Αμφιλόχειον περί εικόνων, ΕΠΕ 1,191.

[\[9\]](#) Η. Tristram Engelhardt, JR, Τα θεμέλια της Βιοηθικής Μια Χριστιανική θεώρηση, Αθήνα 2007, εκδόσεις Αρμός , σελ.:356

Παρατήρηση: το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας “Βιοηθικά προβλήματα στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας” που εκπόνησε ο κ. Άγγελος Αλεκόπουλος, στο πλαίσιο του προγράμματος “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Νικόλαο Κόιο και την οποία η Πεμπτουσία δημοσιεύει με τη μορφή σειράς άρθρων.

[Δείτε το προηγούμενο άρθρο της σειράς κάνοντας κλικ **εδώ**](#)